

Forfatter: Brorson, Hans Adolph

Titel: Udrag fra Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956

Citation: Brorson, Hans Adolph: "Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956", i Brorson, Hans Adolph: *Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956*, 1951-56, s. 474. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brorson03grval-shoot-idm140139954866592/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956

høden af en ronskrift (ved udgiveren) mellem originalms. og tryk, men her har rim og rytme sat snævre grænser for normaliseringen, og bortset fra nogle få rent ortografiske træk (*ey* > *ej*, *ck* > *k(k)*), konsekvent brug af stort bogstav synes der ikke at være grund til at mistænke afskriver eller sætter for vilkårlige indgreb i teksten.

1) Medens ms. ofte har lille begyndelsesbogstav i substantiver og af og til stort bogstav i andre ord (*Jubilerer* 136 I sær 169 *Vunden* 133 *Din* 138 *Majestetiske* 139), har trykket gennemført stort bogstav i substantiver (og substantiviske ord). Kun pron. *Eder* skrives i ms. alm. således, i trykket *eder* 132 ofl. (jf. *Dig* > *dig* 132, men *dig* > *Dig* 162). I enkelte tilfælde skriver Brorson første led i en sammensætning med lille, sidste led med stort; *hoved-Maanet*, *hoved-Sag* 132 149 155 ofl. (men: *Hygnings Mændene*, *Hoved-blørne-steen* 132). Efter punktum har ms. ofte lille bogstav, medens trykket altid har stort.

2) Brugen af Interpunktion og Bindestreg er ligeledes normaliseret i trykket; manuskriptet har i princippet den samme brug af komma foran og efter bisætninger (også relativsætning uden *som*) samt adverbelle indskud, men er mindre konsekvent; navnlig findes ofte komma for punktum (eller omvendt), og brugen af bindestreg er yderst vilkårlig; *Riber-Domkircke* 129 *var den lyse-Side* 137 *for meente* 157 *formeget* 136 *lin Klæder* 146 *saasant: saa sandt* ms. til 295.2.3. — Jf. ofv. om A-I.

3) Dobbeltsskrivning af lang vokal er — i overensstemmelse med tendensen i tiden — reduceret betydeligt i ms., når man sammenholder dette med tryk og afskrifter fra Tønder-tiden; i trykket forsvinder manuskriptets få tilfælde med fordobling af andre vokaler end *e* og *i* i lukket stavelse, fx. *Lyys* 134 148 ofl. *Brund* 160 *laedte* 164 (men *hute* > *hitue* 136; *ene* > *eene* 295.1.7).

Brugen af stumt *e* er vist kun ændret i adj.: *faae* > *faa* 144 152 ofl. (modsat verbet *at faae*). I digtene finder man påfaldende hyppigt skrivemåder som *Soel*, *Stoel*. — *Persohn* ændres til *Person* 138 140 148. I digtene finder vi derimod *h* i *Gevæhr* 323.1.11 *Vahre* ofl.

4) *aa* er en enkelt gang rettet til *o* (*forlaarne* 151; *forloret* ~ *kaaret* nr. 307.11 f. kan derfor bero på rettelser; sml. *Taare* ~ *uden fore* 307. 33 f.); skrivemåden *hart*, der i *Jt* ændredes til *haardt* (s. 458), er bevaret, både i prædiken og digte. Overmåde hyppigt ændrer trykket (kort) *e* > *æ*, navnlig i ord, hvor *æ* i roden alternerer med *a* eller *aa*: *Trengsel*, *Fængsel*, *længsel*, *betencker*, *befestet*, *forfengelig*, *forkrænkelig*, *nevaer*, *Majestetiske*; *beskiemner* > *beskæmmer* 159; men også i andre ord, især foran og efter *r*: *Retferdighed*, *forferdelig*, *verdlige*, *trette* (173). Den omvendte ændring findes i enkelte ord: *ræt* > *ret* 130.19 *lægges* > *legges* 133 135, *æmbede*, *Sælskab*, *stæd*; specielt ved lang vokal eller *i*: *kiært* (og *kiert*) 136 ff. > *kiert*, *Siæl* (*Siel*) > *Siel* 138 ff., *forgiaenes* > *forgiænes* 150. I *evlg* har ms. normalt *e*, men bevarer et par steder den gl. form *ævlg*; trykket retter til *ævlg* 295.2.3, jf. 295.4.9.

I digtene synes forfatterens retskrivning at være bevareret i noget højere grad, selv om *æ*-formerne også her er hyppigere: *Tænk* 284.2 *Fæst* 284.3 *hæfter* 284.3 osv.

6) Trykket bevarer *iu* i *siung* 130.20 160 (jf. nr. 299.1.1 og 300.1.4 osv.), *siuncke* 155 (men både ms. og tryk har *syncker* 295.1.2).